

140. Regionaal voer in de legpluimveehouderij

Onderwerpen als 100% biologisch voer en regionale productie spelen in meerdere sectoren. In dit vlugschrift een voorbeeld uit de legpluimveehouderij.

Zonder afzetstimulering is de biologische legpluimveesector in twee jaar tijd verdubbeld naar ruim 500.000 hennen. Een verdere uitbreiding naar ruim 700.000 hennen staat op stapel. De motor achter deze groei is de goede prijs die op de Duitse markt gebeurd wordt. Duitse producenten zullen op termijn zelf aan de binnenlandse vraag proberen te voldoen. Dit zal leiden tot strengere eisen voor in Nederland geproduceerde bio-eieren. Verwacht wordt dat deze eisen o.a. betrekking zullen hebben op de bedrijfskringloop, met name de voerverzorging en mestaanwending. Een mogelijke eis zou kunnen zijn dat 50% van het voer regionaal of inlands geteeld moet worden.

Een aantal pluimveehouders wacht niet af. Zij streven naar 50% eigen of regionaal geteeld voer in de rantsoenen voor hun hennen.

In dit vlugschrift wordt kort ingegaan op wat regionaal geteeld voer voor pluimveehouders kan betekenen en naar welke hoeveelheden voer zij op zoek zijn.

Regionale teelt van voer

Een klein aantal pluimveehouders is aan de slag gegaan met het telen van eigen voer. Het betreft doorgaans kleinere (<2000 hennen) of middelgrote bedrijven (tot 6000 hennen) die beschikking hebben over akkerbouwgrond. Het rantsoen van leghennen bestaat normaal uit een compleet legvoer, geproduceerd door een voerfabrikant. Regionaal voer moet ingepast worden in het rantsoen. Hiervoor is het noodzakelijk dat het legvoer speciaal afgestemd wordt op de soort en hoeveelheid regionaal voer die op een bedrijf aangewend wordt. Een pluimveehouder die regionaal voer gaat vervoederen moet dus beschikken over o.a. affiniteit en kennis inzake teelt, opslag en rantsoensamenstelling. Het aanwezig zijn van een voersysteem dat verschillende componenten goed gemengd de stal in kan krijgen is ook belangrijk. Regionaal voer is slechts in beperkte mate afkomstig van eigen akkerbouwgrond. Er wordt veelal gewerkt met granen en korrelmaïs die aangezuurd of als CCM opgeslagen worden. Gemiddeld kunnen de bedrijven op deze manier 25-30% regionaal geteeld graan in het rantsoen verwerken. Voor de kleinere bedrijven kan dit oplopen tot meer dan 50%.

Rekenvoorbeeld

Een voorbeeld, van een bedrijf met 6000 leghennen, waar een compleet legvoer wordt vervangen door een aangepast voer aangevuld met eigen voer, kan er als volgt uit zien:

Het bedrijf voert 25% eigen granen in het rantsoen in de samenstelling: 14% triticale, 26% tarwe en 60% CCM. Voor de teelt van deze producten zijn respectievelijk 2, 4 en 6 ha akkerbouwgrond nodig. Het voeren van regionaal graan levert, op basis van de kostprijs van de verschillende voercomponenten, een voerkostenbesparing op van 2268,- euro per ronde. Hier moeten de investeringskosten voor opslag en vervoeding nog vanaf. Voor 6000 hennen bedragen die ongeveer 1500 euro op jaarbasis. Er blijft ruim 700 euro over voor de moeite.

Benodigde hoeveelheid regionaal voer

De technische uitdaging om tot een 100% biologisch rantsoen voor leghennen te komen is in dit vlugschrift even losgelaten. De hoeveelheid voer die de biologische legsector nodig heeft bij 50% regionaal voer in het rantsoen is reeds een enorme uitdaging.

Indien we uitgaan van 700.000 leghennen, dan praten we over 50% van 31.500 ton voer. 50% regionaal voer zou sectorbreed, afhankelijk van gewas en grondsoort, een areaal van 2500-3000 ha beslaan. Los van het feit of dit wenselijk of haalbaar is, een dergelijk groot areaal is in Nederland bij lange na niet voorhanden.

Regionale voerproductie heeft tot nu toe grotendeels betrekking op de energiecomponenten: graan en maïs. Voor voerwitproductie zal de sector afhankelijk blijven van buitenlandse gebieden met een geschikter klimaat.

Conclusie

Indien meer biologische legpluimveehouders voor een hoger aandeel regionaal voer in hun rantsoen gaan, dan zal de vraag naar inlands voergraan (tarwe, maïs) stijgen. Daar het huidige biologische akkerbouwareaal nooit aan een dergelijke vraag zal kunnen voldoen, zal dit voer zal geteeld moeten worden op nieuw te realiseren akkerbouw-areaal. Het is vraag wat voor 'n vaart één en ander zal lopen. Reeds genoemd is dat naast investeringen, vakmanschap en kennis remmende factoren kunnen zijn om een hoog aandeel regionaal voer in het rantsoen op te nemen. Dit geldt zeker voor de grotere bedrijven die boven alles zekerheid willen dat de voersamenstelling geen beperkingen oplegt aan de gezondheid en productiestatistiek van de hennen. Niet iedere pluimveehouder gaat daarom de uitdaging aan. Uit het rekenvoorbeeld bleek dat de mogelijke voerwinst beperkt is. De prijzen van de diverse voeren en voer ingrediënten zijn scherp, de verschillen zullen bepalend zijn voor het succes voor regionaal voer in het rantsoen.

Aan de andere kant is het goed om te realiseren dat voederfabrikanten een belangrijke rol kunnen spelen in het realiseren van 50% regionaal voer in het rantsoen. Als zij in staat zijn om voerpartijen goed te kunnen traceren en labelen en vervolgens garanderen dat er minmaal 50% inlands graan in het complete legvoer verwerkt is, dan zal er alsnog een sterke stijging naar de vraag van inlands voergraan mogelijk zijn.

Jan-Paul Wagenaar
j.wagenaar@louisbolk.nl